

Dhr. G. Keulen
Rijksweg 194
9011 VK Jirnsum

Reduzum, 07-10-2023.

Betreft: Resultaten Nader Onderzoek Wet Natuurbescherming Rijksweg 194, Jirnsum.

Geachte heer Keulen,

Middels deze Briefrapportage willen we u informeren aangaande de resultaten van de door ons uitgevoerde nadere onderzoeken in het kader van de Wet Natuurbescherming ter plaatse van het adres Rijksweg 194 te Jirnsum.

De zogeheten 'Stikstofberekeningen' en een beoordeling van wat de invloed is van de voorgenomen herinrichting op mogelijk nabij gelegen 'Weidevogelkansgebieden' maken geen deel uit van onderhavige briefrapportage!

Aanleiding

In navolging van de uitgevoerde Quick-scan Wet Natuurbescherming door Mateboer Milieutechniek BV getiteld 'Quick-scan Ecologie Rijksweg 194 Jirnsum', opgeleverd concept d.d. 9 maart 2023 is B. De Leeuw, Flora en Fauna Onderzoek benaderd voor het uitvoeren van de aanbevolen Nadere Onderzoeken. Op het moment van uitvoeren van de Nadere Onderzoeken, waren de achter de boerderij gelegen opstallen inmiddels ontmanteld. Een nadere omschrijving van het plangebied is terug te lezen in de rapportage van voornoemde Quick-scan rapportage. Alsmede ook zaken als Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura2000 zijn reeds in voornoemde Quick-scan rapportage beschreven. Onderhavige briefrapportage heeft daarmee dan ook alleen nog betrekking op de mogelijke aanwezige natuurwaarden in de resterende opstallen en beplantingen op het erf.

In onderhavig schrijven worden de nadere Onderzoeken beschreven, de resultaten weergegeven en worden deze vertaald naar heldere vervolgstappen.

B. de Leeuw, flora en fauna onderzoek

Oan it Swin 5, 9008 RE Reduzum

Uilen

Uit de Quick-scan komt het advies naar voren dat er Nader Onderzoek dient te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van de Steenuil. Echter, Steenuil is niet bekend uit de ruime omgeving van het plangebied. Wel zijn de Kerkuil en de Ransuil uit de directe omgeving van het plangebied. De focus van het onderzoek naar uilen heeft zich dan ook gericht op deze 2 soorten.

De locatiebezoeken hebben op de volgende momenten en weersomstandigheden plaatsgevonden:

- 1^e bezoek vond plaats op 21-03-2023 tussen 20.30 uur en 22.30 uur. Zon ging onder om 19.51 uur. De weersomstandigheden waren geheel bewolkt, droog, wind ZW. 4 bij 10°C.
- 2^e bezoek vond plaats op 05-05-2023 tussen 22.00 uur en 24.00 uur. Zon ging onder om 21.11 uur. De weersomstandigheden waren helder met wolkenvelden, droog, wind W.1 bij 12°C.

Kerkuil

In de schuur/achterhuis van de boerderij werd de Kerkuil aangetroffen tijdens het eerste locatiebezoek. Er is geen nestkast aanwezig, hetgeen de kans op een broedlocatie enorm verkleint. Onder de rustplaats lagen een relatief kleine hoeveelheid (circa 60 stuks) braakballen die zijn verzameld. Verzamelen in deze heeft als belangrijkste doel het observeren in welke mate de kerkuil gebruik maakt van de opstallen.

Tijdens het tweede locatiebezoek werd de kerkuil niet op zicht waargenomen, maar de circa 12 verse braakballen die wederom zijn verzameld laten zien dat de opstallen nog steeds dienst doen als tijdelijke rustplaats, overdag en/of gedurende de jacht. Op het erf werd de kerkuil wel op zicht en geluid fouragerend waargenomen. Aannemelijk is dat het een mannetje betreft die een vrouwtje heeft met jongen in een naburig object.

Tijdens het 3^e vleermuisonderzoek uitgevoerd op 01-07-2023 waren weer Kerkuilen binnen de opstallen aanwezig. Het ging dit keer om 1 ouder dier en 2 vlieg vlugge jongen die de opstallen gebruiken als rustplaats. In het najaar is de kerkuil ook meermaals binnen het plangebied waargenomen, uitvliegend vanuit de boerderij waar deze een slaapplek heeft.

In de verzamelde braakballen zijn alleen algemene soorten kleine zoogdieren als prooi aangetroffen. Het ging hier om de soorten Veldmuis, Bosmuis en Gewone Bosspitsmuis.

Ransuil

Direct rond het plangebied zijn geen aanwijzingen aangetroffen gedurende de locatiebezoeken die duiden op het gebruik van het plangebied door de Ransuil. Hierbij is gelet op dieren op zicht, geluid en roestplaatsen (braakballen). Geconcludeerd kan worden dat er geen rekening hoeft te worden gehouden met Ransuilen gedurende het herinrichtingvoornemen.

B. de Leeuw, flora en fauna onderzoek

Oan it Swin 5, 9008 RE Reduzum

Steenuil

Er zijn zoals reeds verwacht op basis van de kennis over de verspreiding van de Steenuil, GEEN aanwijzingen aangetroffen die duiden op het voorkomen binnen en rond het plangebied.

Overige broedvogels

Huismussen

Het huismusonderzoek heeft plaats gevonden op de volgende onderzoek momenten:

Tijdens het eerste huismusonderzoek, uitgevoerd d.d. 03-04-2023 tussen 18.30 uur en 20.30 uur, waren de weersomstandigheden onbewolkt, droog, wind NO.3 bij 7°C. Er zijn enkele (huis)mussen waargenomen in de bosschages, maar die toonden geheel geen binding met de opstallen binnen het plangebied.

Het tweede locatiebezoek d.d. 20-04-2023 tussen 09.00 uur en 10.30 uur vond plaats onder de weersomstandigheden bewolkt, soms lichte motregen, maar merendeels droog, wind NO.4 bij 7°C. Enkele huismussen hielden zich een poosje op in de beplantingen op het erf, waarna ze vanuit de beplanting richting de aangrenzende landerijen vlogen om te gaan fourageren. Ook deze tweede ronde is er geen binding van huismussen met het plangebied vastgesteld.

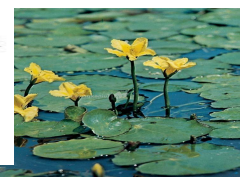
Geconcludeerd kan worden dat Huismussen geen gebruik maken van het plangebied als voortplantingslocatie en/of slaapplek.

Gierzwaluwen

Uit vornoemde Quick-scan rapportage komt het advies naar voren om nader onderzoek uit te voeren naar Gierzwaluwen.

Onderzoek naar het voorkomen/gebruik maken van het plangebied door Gierzwaluwen zijn gedaan op de volgende onderzoek momenten:

- Eerste bezoek uitgevoerd op 28-05-2023 van 20.15 uur tot 21.45 uur. Zonsondergang was om 21.47 uur. De weersomstandigheden waren droog, sluierbewolking, wind NO. 3 bij 14°C. Gedurende dit locatiebezoek is slechts een enkele Gierzwaluw hoog in de lucht waargenomen die tevens dorp gericht was.
- Tweede bezoek is uitgevoerd op 15-06-2023 van 21.00 uur tot 22.20 uur. De zon ging onder om 22.04 uur. De weersomstandigheden waren droog, licht bewolkt, wind NO. 2 bij 20°C. Ook tijdens dit locatiebezoek bleef de enkele waargenomen Gierzwaluw hoog in de lucht en was deze dorp gericht zonder interesse te tonen voor het plangebied.
- Derde bezoek uitgevoerd op 06-07-2023 in het tijdsbestek van 21.00 uur tot 22.30 uur onder droge omstandigheden, half bewolkt, wind W. 1 bij 18°C. Ook tijdens dit laatste bezoek is geen binding met het plangebied vastgesteld en de enkele waargenomen Gierzwaluw was hoog in de lucht aan het fourageren en wederom dorp gericht.

B. de Leeuw, flora en fauna onderzoek

Oan it Swin 5, 9008 RE Reduzum

Spreeuw: Op 15 mei 2023 heeft er een totaal telling van het aantal broedparen Spreeuwen plaatsgevonden. Hieruit bleken 12 broedparen aanwezig 16 mei 2023 het advies terug gekoppeld aan initiatiefnemer in het kader van de Algemene Zorgplicht 12 alternatieven aan te bieden in de nabij staande te behouden bomen op het erf.

Kauw: 15 mei 2023 zijn tevens 3 broedparen kauwen vastgesteld onder het dak van de nog aanwezige opstallen. Op 16 mei is tevens advies gegeven in het kader van de Algemene Zorgplicht minimaal een 3-tal alternatieven aan te bieden als mitigatie voor de nestlocaties die komen te vervallen in de herinrichting van het plangebied.

Boerenwaluw: tijdens de broedvogel-/natuuronderzoeken is er een oud nest (zonder bodem) van Boerenwaluw aangetroffen. Gedurende het vleermuisonderzoek in 2023 is uitgewezen dat deze niet meer in gebruik is bij Boerenwaluwen.

Andere eventueel aanwezige (broed-)vogels door het jaar heen ondervinden geen nadelige effecten van het voorgenomen herinrichtingsvoornemen.

Vleermuizen

Uit de Quick-scan is naar voren gekomen dat er mogelijk geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied aanwezig zijn. Het gaat hierbij dan om de soorten Laatzvlieger, Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. Om dit inzichtelijk te krijgen zijn er een vijftal locatiebezoeken uitgevoerd gedurende het actieve seizoen en conform de vleermuisprotocollen, zoals deze in 2023 gehanteerd worden. De toegepaste apparatuur betreffen een batdetector van het type Petterson D240X met bijpassende opnameapparatuur, een warmtebeeldcamera en een zaklamp.

Eerste bezoek kraam 1

Het eerste veldbezoek is uitgevoerd op 26-05-2023 in het tijdsbestek van 21.45 uur tot 23.45 uur. De zon ging onder om 21.45 uur. De weersomstandigheden waren vrijwel onbewolkt, droog, wind NO.2 bij 11°C dalend naar 9°C.

De eerste vleermuizen die verschenen in het plangebied betroffen enkele Gewone dwergvleermuizen en een Ruige dwergvleermuis die vanaf 22.25 uur uit noordelijke richting vanaf het dorp kwamen aangevlogen. Deze paar dieren bleven regelmatig waarneembaar fouragerend in het plangebied. Vanaf ongeveer 22.35 uur kwam ook een laatvlieger in het plangebied kortstondig fourageren. Geen van de vleermuizen toonde behalve onderdeel van het fourageergebied enige binding met de opstallen binnen het plangebied. Eén voor één vertrokken de vleermuizen uit het plangebied, waarna het vanaf 23.10 uur tot het einde van dit onderzoekmoment stil bleef in het plangebied.

B. de Leeuw, flora en fauna onderzoek

Oan it Swin 5, 9008 RE Reduzum

Tweede bezoek kraam 2

Het tweede veldbezoek is uitgevoerd op 11-06-2023 in het tijdsbestek van 03.08 uur tot 05.08 uur. De zon kwam op om 05.08 uur. De weersomstandigheden waren onbewolkt, droog, wind O.2 bij 18°C handhavend op 18°C.

Gedurende dit ochtendbezoek was het erg rustig op vleermuisgebied. Een enkel exemplaar Gewone dwergvleermuis deed het plangebied aan in het tijdsbestek van ongeveer 04.00 uur tot 04.20 uur, waarna deze in de richting van het dorp verdween zonder enige binding te tonen met de opstallen binnen het plangebied. Hierna bleef het stil qua vleermuizen tot het einde van het onderzoek.

Derde bezoek kraam LV

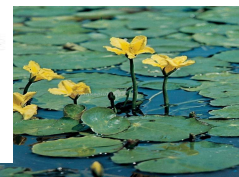
Het derde veldbezoek is uitgevoerd op 01-07-2023 in het tijdsbestek van 22.06 uur tot 00.06 uur. De zon ging onder om 22.06 uur. De weersomstandigheden waren geheel bewolkt, droog, wind W.3 bij 18°C dalend naar 15°C.

Deze avond lieten de eerste vleermuizen zich pas rond 22.50 uur zien binnen het plangebied. Het ging hierbij om een Laatvlieger en kort er na ook een eerste Gewone dwergvleermuis. Deze dieren waren veelal kort aanwezig binnen het plangebied om vervolgens door te vliegen van en naar het dorp en een ten zuiden van het plangebied gelegen erf. Na 23.30 uur verschenen ook enkele Ruige dwergvleermuizen die aan dit 'eilandhoppen' deden. Geen enkele van deze waargenomen vleermuizen toonde binding met de opstallen.

Vierde bezoek paar 1

Op 17 augustus 2023 werd het eerst locatiebezoek in de paarperiode uitgevoerd in het tijdsbestek van 21.00 uur tot middernacht. Dit gebeurde onder droge, maar bewolkte omstandigheden. De wind was oostelijk kracht 3 bij een temperatuur van 18°C dalend naar 15°C. de zon ging onder om 21.00 uur.

Een half uur na zonsondergang verschenen er 2 Laatvliegers vanuit de richting van het dorp. Niet veel later kwamen eveneens vanuit de richting van het dorp nog 3 Gewone dwergvleermuizen richting het plangebied gevlogen om te fourageren. Ongeveer 20-25 minuten later vlogen de Laatvliegers verder, waarna deze soort tot het einde van het locatiebezoek niet meer is waargenomen bij het plangebied. Een uur na zonsondergang was er nog 1 Gewone dwergvleermuis in het plangebied aanwezig die tussen het fourageren door soms kort baltste, maar ook dit dier vertrok uit het plangebied rond 23.00 uur, waarna het voor wat betreft de vleermuizen stil bleef tot het einde van het locatiebezoek.

B. de Leeuw, flora en fauna onderzoek

Oan it Swin 5, 9008 RE Reduzum

Vijfde bezoek paar 2

Het tweede bezoek in de paarperiode werd uitgevoerd op 14 september 2023 tussen 22.00 uur en middernacht. De zon ging onder om 19.55 uur. Het weer was onbewolkt en droog bij een constante temperatuur van 15°C en een zwakke wind ZO 2.

Bij aankomst waren reeds 2 Laatvliegers op het erf aan het fourageren. Daarnaast was er een Gewone dwergvleermuis aan het fourageren en uitbundig aan het baltsen. Gedurende het gehele avondbezoek werden deze dieren waargenomen op wisselende plekken op het erf. Er waren geen aanwijzingen die er op duiden dat er meerdere/andere dieren het plangebied hebben aangedaan. Eveneens is er geen binding in de vorm van verblijfplaatsen vastgesteld gedurende dit locatiebezoek.

Conclusie

De Kerkuil heeft een verblijfplaats binnen het plangebied, welke verloren zal gaan tijdens de herinrichting van het plangebied. Het betreft een rustplaats van een enkel dier gedurende de winterperiode en voor tijdens de jacht ten tijde dat er jongen elders in de nabijheid zijn. Met name betreffende de rustplaats gedurende de winterperiode dient deze gemitigeerd/gecompenseerd te worden. Voorts dient er met het Bevoegd Gezag contact te worden opgenomen met de vraag of een gedegen mitigatie ter compensatie afdoende is, dan wel of er ook daadwerkelijk voor het opzettelijk verstoren/vernietigen van de huidige verblijfplaats ook een Ontheffing van de Wet Natuurbescherming moet worden aangevraagd in deze situatie.

Nadere informatie hoe om te gaan met de Kerkuil is na te lezen in het volgende Kennisdocument van BIJ12:

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-011-Kennisdocument-Kerkuil-1.0.pdf>

Hoe een eventuele Ontheffing van de Wet Natuurbescherming aanvragen in zijn werk gaat is op de volgende website nader beschreven: <https://www.fryslan.frl/wnb> .

Advies

- **Mitigerende maatregelen Kerkuil:** Een vervangende verblijfplaats heeft nooit dezelfde eigenschappen als de oorspronkelijke verblijfplaats. Hierdoor kan een vervangende verblijfplaats zowel wat betreft zijn eigenschappen als zijn locatie, minder geschikt blijken dan verwacht. Dit kan worden ondervangen door een overmaat aan verblijfplaatsen aan te bieden. Hoe meer alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn hoe groter de kans is dat minimaal één van deze geschikt gevonden wordt. Hoe dichter de vervangende verblijfplaats bij de oorspronkelijke verblijfplaats wordt gerealiseerd, hoe groter de kans is op succes. De alternatieve verblijfplaatsen moeten voor minimaal eenzelfde aantal kerkuilen dezelfde

B. de Leeuw, flora en fauna onderzoek

Oan it Swin 5, 9008 RE Reduzum

functie kunnen vervullen als de oorspronkelijke plaats die verdwijnt. (Bron: Kerkuil / Tyto alba Kennisdocument / Versie 1.0 Juli 2017)

- **Mitigatie spreeuw:** De Spreeuw kent de Algemene zorgplicht. Dat wil zeggen dat de nesten, eieren en jongen niet mogen worden vernield/gedood, zolang deze aanwezig zijn. Echter, als mitigatie dienen er wel alternatieve nestlocaties worden aangeboden in de nabijheid. In dit geval gaat het om 12 getelde broedparen die ieder in ieder geval 1 nieuwe nestlocatie aangeboden moeten krijgen binnen 100 meter vanaf het plangebied/huidige nestlocaties.
- **Mitigatie kauw:** De Kauw kent de Algemene zorgplicht. Dat wil zeggen dat de nesten, eieren en jongen niet mogen worden vernield/gedood, zolang deze aanwezig zijn. Echter, als mitigatie dienen er wel alternatieve nestlocaties worden aangeboden in de nabijheid. In dit geval gaat het om 3 getelde broedparen die ieder in ieder geval 1 nieuwe nestlocatie aangeboden moeten krijgen binnen 100 meter vanaf het plangebied/huidige nestlocaties.
- **Natuur inclusief bouwen:** Tracht zo mogelijk in het ontwerp van de nieuwbouw zoveel mogelijk nestgelegenheden / verblijfplaatsen voor de verschillende natuurwaarden te realiseren als dat mogelijk is, doch probeer deze zodanig te situeren dat de bewoners er geen overlast van ondervinden.

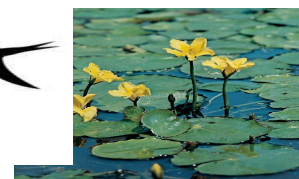
Vervolgstappen

Omdat dit schrijven gedurende het onderzoek telkens is aangevuld en daar waar nodig meteen is geadviseerd de verschillende stappen te maken in de mitigatie in het kader van de algemene zorgplicht, zijn er reeds maatregelen getroffen om tijdig een periode van gewenning te genereren.

Ten aanzien van de rustplaats van de Kerkuil zijn er begin juni 2023 reeds 2 nestkasten geplaatst in enkele grote bomen op het erf. In principe zijn deze kasten geschikt, zowel als nest/rustplaats voor de Kerkuil, maar het is niet uitgesloten dat deze ook kunnen dienen als alternatieve nestgelegenheid voor de Kauwen die in de boerderij nestelen.

Kerkuil kasten zoals geplaatst op het erf.

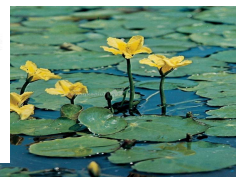
B. de Leeuw, flora en fauna onderzoek

Oan it Swin 5, 9008 RE Reduzum

Ten aanzien van de Algemene zorgplicht naar de aanwezige broedgevallen toe van de Spreeuw, zijn er in de bomen op het erf tal van nestkasten geschikt voor Spreeuwen opgehangen.

Kasten geschikt voor Spreeuwen, zoals deze o.a. zijn gepositioneerd op het erf.

B. de Leeuw, flora en fauna onderzoek

Oan it Swin 5, 9008 RE Reduzum

Al zijn er geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de opstallen, toch heeft de initiatiefnemer er voor gekozen ook voor vleermuizen een aantal vleermuiskasten te plaatsen aan de bomen die dienst kunnen doen als paarverblijf.

Vleermuiskastjes geschikt als paarverblijf, zoals deze zijn gepositioneerd in bomen op het erf.

Conclusie Vleermuisonderzoek

Gedurende een vijftal onderzoek momenten in het actieve seizoen van 2023 is conform het meest recente Vleermuisprotocol onderzoek gedaan naar het voorkomen en gebruik maken van het plangebied door de verschillende soorten vleermuizen.

Uit de onderzoeken naar de soortgroep vleermuizen is naar voren gekomen dat de waargenomen vleermuizen telkens van buiten het plangebied kwamen of naar buiten het plangebied vertrokken. Er is geen binding met de opstallen aanwezig is. Alle waargenomen vleermuizen kwamen van buiten het plangebied of verlieten het plangebied na hier te hebben gefourageerd. Ook de baltsende dwergvleermuizen vertoonden dit beeld. Voor de soortgroep Vleermuizen is dus GEEN ontheffing aanvraag nodig ten behoeve van de herinrichtingsplannen.

B. de Leeuw, flora en fauna onderzoek

Oan it Swin 5, 9008 RE Reduzum

- Mogelijk ontheffing vereist!?
 - o **Kerkuil:** Kader maatregel: Zorgplicht/zorgvuldig handelen. **Neem contact op met het Bevoegd gezag om er van te vergewissen of er wel of geen verdere ontheffingsplicht wordt vereist.** Positief hierbij in de voortgang van het proces is dat er reeds geruime tijd (gewenningsperiode) verstreken is tussen het moment van het plaatsen van de mitigerende maatregelen (nestkasten in de bomen op het erf) en de beoogde sloop van de opstallen.
 - o **Algemene broedvogels:** Voor deze groep geldt: Kader maatregel: Zorgplicht/zorgvuldig handelen indien deze worden aangetroffen. Voorts zijn er ten gunste van de Spreeuwen die broeden binnen de opstallen reeds ter mitigatie nestkasten elders op het erf / in het plangebied aangebracht.
 - o **Vleermuizen:** Deze soortgroep heeft geen binding met het plangebied anders dan onderdeel van het fourageergebied van enkele dieren. In deze situatie vallen deze dieren buiten de ontheffingsplicht. Mocht onverhoopt tijdens de werkzaamheden toch een vleermuis worden aangetroffen, dan geldt voor deze groep: Kader maatregel: Zorgplicht/zorgvuldig handelen.

We hopen u met deze onderzoeken/resultaten/adviezen van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,

B. de Leeuw

Ecologisch Adviseur

B. de Leeuw, flora en fauna onderzoek

Oan it Swin 5, 9008 RE Reduzum

Geraadpleegde bronnen:

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-011-Kennisdocument-Kerkuil-1.0.pdf>

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>

<https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/07/Kennisdocument-Gierzwaluw-2.0-juli-2023.pdf>

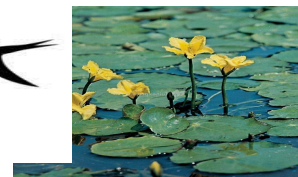
<https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/02/Kennisdocument-Huismus-versie-2.1-februari-2023.pdf>

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-018-Kennisdocument-Ruige-dwergvleermuis-1.0.pdf>

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-022-Juridisch-kader-kennisdocumenten-1.0.pdf>

<https://www.fryslan.frl/wnb>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/>

B. de Leeuw, flora en fauna onderzoek

Oan it Swin 5, 9008 RE Reduzum